

КОНТРАКТ ТВІННІНГ

Розробка нових статистичних методологій і показників в окремих сферах статистики згідно зі статистичними стандартами ЄС

Україна

ЗВІТ ПРО РОБОТУ МІСІЇ

щодо

Структури вибірки для обстеження капітальних інвестицій

Компонент 3.1

Місію здійснено пані Тіною Орусілд, Статистична служба Швеції

24-27 квітня 2012 р.

Версія: Остаточна

		 STATISTICS DENMARK

*Тіна Орусілд
Статистична служба Швеції
Скринька 24300
SE –104 51, Стокгольм
Швеція
Тел.: +46 8 506 942 03
Електронна пошта: tiina.orusild@scb.se*

Зміст

1. Загальні зауваження	4
2. Оцінка та результати	4
3. Висновки та рекомендації	5
Додаток 1. Технічне завдання	8
Додаток 2. Особи, з якими відбулися зустрічі	10

Перелік скорочень

ТЗ	Технічне завдання
ДССУ	Державна служба статистики України

1. Загальні зауваження

Звіт про роботу місії було підготовлено в рамках Проекту-Твіннінгу «Розробка нових статистичних методологій і показників в окремих сферах статистики згідно зі статистичними стандартами ЄС». Це була перша місія, присвячена темі формування вибірок в обстеженні капітальних інвестицій за компонентом 3.1 проекту. Метою місії було визначення стратегічного плану, що складав основу подальшому виконанню проекту в цій статистичній сфері.

Конкретні завдання місії полягали в такому:

- *Вдосконалення знань і практичних навичок фахівців ДССУ з питань вибіркового обстеження капітальних інвестицій*

Консультант хотіла б висловити свою вдячність усім посадовцям та окремим особам, з якими були організовані зустрічі, за люб'язну підтримку та цінну інформацію, отриману під час перебування в Україні, оскільки така інформація значною мірою допомогла в роботі.

Погляди та спостереження, наведені в цьому звіті, належать консультантові та не обов'язково збігаються з поглядами ЄС, ДССУ або Статистичної служби Швеції.

2. Оцінка та результати

Ця перша місія за компонентом 3.1 «Вибіркове обстеження капітальних інвестицій» була присвячена оцінці існуючої системи капітальних інвестицій. Детальні презентації обстежень капітальних інвестицій в Україні були представлені фахівцями ДССУ з таких тем:

- Система показників капітальних інвестицій
- Розробка показників капітальних інвестицій
- Обстежувана сукупність
- Формування сукупності звітних одиниць обстеження та ознайомлення з національним реєстром статистичних одиниць
- Поширення даних
- Компоненти капітальних інвестицій
- Компоненти показників капітальних інвестицій
- Розрізи розробки даних (область, галузь, інституційний сектор тощо)
- Рівень деталізацій поширення даних
- Аналіз існуючої інформаційної бази

Головною метою цієї місії було обговорення ймовірного формування вибірки для обстеження капітальних інвестицій. Сьогодні обстеження капітальних інвестицій базуються на вибірках, сформованих методом відсікання. До обстеження включаються всі великі та середні підприємства і лише незначний сектор малих підприємств. Планується змінити структуру вибірки, поліпшивши охоплення малих підприємств шляхом формування їх ймовірнісної вибірки.

Проводяться квартальні та річні обстеження капітальних інвестицій. Річне обстеження включає такі самі змінні, що й квартальне обстеження, та додаткові змінні.

І квартальні, і річні обстеження базуються на вибірках, сформованих методом відсікання. Підприємство вважається одиницею вибірки. Квартальне обстеження охоплює всі великі та малі підприємства та деякі з малих підприємств. До річного обстеження, так само, як і до квартального, включені всі великі та середні підприємства та, крім того, більша кількість малих підприємств, ніж у квартальному обстеженні.

Розмір підприємств визначається так:

- Малі підприємства: працівники ≤ 50 та обсяг реалізації ≤ 70 млн грн
- Середні: $50 < \text{працівники} \leq 250$ та/або $70 < \text{обсяг реалізації} \leq 100$ млн грн
- Великі: понад 250 працівників > 250 та обсяг реалізації > 100 млн грн

Сукупність великих і середніх підприємств складається шляхом вибору всіх активних великих і середніх підприємств з Бізнес-реєстру, що ґрунтується на адміністративних даних. Іншими джерелами інформації, що використовуються для знаходження підприємств, є структурне обстеження підприємств та обстеження в рамках фінансової статистики. Використовується також інформація про підприємства з капітальними інвестиціями з попередніх обстежень.

Малі підприємства з капітальними інвестиціями визначаються з даних минулого обстеження, у тому числі серед підприємств, які мали капітальні інвестиції, а також з інформації з регіональних статистичних органів.

До квартального обстеження підприємства додаються протягом року. Інформація про нові підприємства наявна з адміністративного реєстру та з регіональних органів статистики, які опитують новостворені підприємства стосовно інвестицій. Підприємства з «великими» інвестиціями додаються до обстеження.

Річне обстеження спрямоване на охоплення сукупності підприємств з інвестиціями, на той час як квартальне обстеження охоплює тільки великі та середні підприємства, а також малі підприємства, про яких відомо, що вони мають «великі» інвестиції. У кварталному обстеженні спостерігається недоохоплення, так само, як і в річному, що меншою мірою страждає від цього.

До обстеження входять усі галузі та всі види економічної діяльності (окрім державного управління).

Сукупність для річного обстеження року t складається наприкінці року t . Сукупність квартального обстеження року t складається наприкінці року $t-1$.

Квартальне обстеження включає близько 40 000 підприємств, а річне – близько 80 000-100 000 підприємств.

Домени дослідження на найбільш детальному рівні розбивки – це райони в поєднанні з видами економічної діяльності (на рівні 4 знаків NACE). Проте результати для всіх підсукупностей, визначених на найдетальніших рівнях domenів, не публікуються, оскільки існує ризик розголошення конфіденційних даних, та деякі з розрахунків страждають поганою якістю.

3. Висновки та рекомендації

Річним обстеженням охоплюється більша частина сукупності, ніж кварталним, отже, додаючи загальний обсяг кварталних інвестицій у заданому році, отримуємо суму меншу, ніж загальне значення в річному обстеженні. ДССУ бажає поліпшити охоплення малих підприємств на кварталній основі. Залишивши великі та середні підприємства в кварталному обстеженні та сформувавши ймовірнісну вибірку малих підприємств, можна збільшити охоплення, але з більшими витратами та підвищенням навантаження на респондентів. Виникає одне запитання: чи можна сформувати вибірку принаймні з деяких середніх підприємств замість застосування суцільного підходу? Можна також розглянути варіант ймовірнісної вибірки малих підприємств для річного обстеження.

Охоплення підприємств у Бізнес-реєстрі потребує більш ретельного дослідження. Деякі підприємства, включені до обстеження інвестицій, не входять до Бізнес-реєстру. Чому? Необхідно також оцінити інші джерела інформації, які використовуються для знаходження підприємств з капітальними інвестиціями, наприклад, розглянути, яка інформація додається з цих джерел, і чи можемо ми сформувати основу вибірки належної якої без цих джерел, застосовуючи реєстри. Чи пропустимо ми важливі підприємства, якщо не будемо користуватися цими джерелами?

Рівень деталізації доменів для досягнення найбільш детальних рівнів розбивки – це райони NACE на рівні чотирьох знаків. Кількість районів в Україні дорівнює 492. Результати на найбільш детальному рівні розбивки виробляються, якщо це можливо. Проблеми, такі як, наприклад, ризик розголошення конфіденційної інформації, диктують нерозповсюдження всіх результатів для всіх поєднань районів і видів економічної діяльності на рівні 4 знаків NACE.

Кількість підприємств, включена до річного та квартального обстеження, є великою. Якщо розбивка на райони та NACE на рівні 4 знаків має велике значення, як у кварталному, так і в річному обстеженні повинен використовуватися великий розмір вибірки.

Різні користувачі мають різні потреби, що стосується рівня розбивки. Неможливо прагнути до високої точності розрахунків на найбільш детальному рівні розбивки. Формування вибірки малих підприємств з усіх районів та видів економічної діяльності призвело б до надто великого розміру вибірки.

У цих типах обстежень стратифікація зазвичай робиться за доменами, щоб гарантувати достатньо великий розмір вибірки в підсукупностях, та за розміром, щоб поліпшити точність розрахунків. Найважливіші домени повинні розглядатися як стратифікаційний рівень для доменів. Це, наприклад, може бути деякий рівень розбивки на рівні видів економічної діяльності та деяка розбивка за областями, але не на найбільш детальному рівні NACE 4 знаки та районів.

Робота Оксани Гончар з формування вибірки для обстеження капітальних інвестицій буде дуже корисною для обговорення та роботи над структурою вибірки наступної місії.

Дані, що складаються з деяких змінних (головні показники) з вибірки капітальних інвестицій будуть підготовлені ДССУ перед наступною місією. Ідентифікаційний номер підприємств є конфіденційною інформацією, але він буде замінений на іншу нумерацію, щоб уможливити узгодженість інформації на рівні підприємства, наприклад, з різних періодів. Будуть використовуватися як річні, так і квартальні дані.

Будуть необхідні змінні з Бізнес-реєстру, і нам знову знадобиться доступ до Бізнес-реєстру для формування основи вибірки та оцінки її охоплення. Необхідні змінні з Бізнес-реєстру:

- Змінні, необхідні для розмежування основи вибірки: показник щодо активності чи неактивності підприємства;
- Домени та змінні стратифікації: економічна діяльність, кількість працівників, обсяг реалізації, розмір (визначається за обсягом реалізації та кількістю працівників), регіональні змінні, наприклад, області та райони.

Усі активні підприємства в усіх секторах та видах економічної діяльності (крім закладів державного управління) включені до вибірки. Якщо існує інше розмежування, тоді нам знадобиться відповідна інформація щодо цього, щоб можна було правильно побудувати основу вибірки.

Було б дуже корисно, якби огляд українського обстеження капітальних інвестицій та запитальників можна було б перекласти англійською мовою та відправити до Статистичної служби Швеції перед початком навчального візиту до Швеції.

Захід	Термін здійснення	Відповідальна особа
Обговорити зі співробітниками ДССУ, які є найважливіші домени (області), що потребують дослідження, в обстеженні капітальних інвестицій.	Початок наступної місії	
Підготувати дані з	Початок наступної місії	

капітальних інвестицій та інформацію з Бізнес-реєстру		
--	--	--

Додаток 1. Технічне завдання

Цей проєкт фінансується
Європейським Союзом

STATISTICS
DENMARK

Проект Твіннінг

“Розробка статистичних методологій в Україні відповідно до стандартів ЄС”

Технічне завдання

Для короткострокової місії до Державної служби статистики України

Компонент 3.1 Вибіркове обстеження капітальних інвестицій

Захід 3.1.1 Оцінка існуючої системи капітальних інвестицій

Основна інформація

Статистична служба Данії, у партнерстві зі Статистикою Фінляндії, Статистикою Литви, Центральним статистичним бюро Латвії, Статистичним офісом Словацької Республіки, Статистичним офісом Іспанії та Статистикою Швеції, реалізовує в Україні проєкт ЄС Твіннінг "Розробка нових статистичних методологій та показників в окремих галузях статистики відповідно до статистичних стандартів ЄС". Бенефіціаром виступає Державна служба статистики України (Держстат України).

Цей захід реалізовується в рамках компоненту 3.1 *Вибіркове обстеження капітальних інвестицій*. Метою цього компоненту є розробка методологічної підтримки для проведення вибіркового обстеження капітальних інвестицій з охопленням малих підприємств.

Цей захід сприятиме досягненню зазначеної вище мети і контрольних показників, вказаних у контракті, а саме: *розробка методологічної підтримки для проведення вибіркового обстеження капітальних інвестицій з охопленням малих підприємств з метою гармонізації зі стандартами ЄС.*

Мета місії

Першочерговою метою місії є: *Вдосконалення знань і практичних навичок фахівців ДССУ з питань досвіду ЄС щодо вибіркового обстеження капітальних інвестицій.*

Очікувані результати

Ознайомлення з існуючим національним спостереженням капітальних інвестицій (існуюча система спостереження, компоненти капітальних інвестицій, розбивки даних щодо капітальних інвестицій, обстежувана сукупність тощо). Ознайомлення з європейською практикою проведення статистичних обстежень щодо капітальних інвестицій. рекомендацій з питань необхідних даних для формування вибіркової сукупності.

Заходи

Орієнтовний графік місії такий:

Дата: 24.04.12 р.

Дата: 27.04.12 р.

Завдання, що мають бути виконані Держстатом для полегшення місії

Бенефіціар забезпечить:

Присутність фахівців підрозділу, який проводить національне спостереження капітальних інвестицій і здійснює його організаційне та методологічне забезпечення.

Консультант та партнер

Місія реалізовуватиметься спільно:

Тіна Орусілд, Статистична служба Швеції

Партнером з країни-бенефіціара буде:

Овденко Л.М. – директор департаменту статистики виробництва;

Собко М.М. – заступник директора департаменту статистики виробництва;

М. А. Гірса – начальник відділу статистики капітальних інвестицій та основних фондів департаменту статистики виробництва;

І. М. Кладченко, О.А. Мислинський – головні спеціалісти - економісти цього ж відділу.

Час

Місія здійснюватиметься протягом чотирьох днів в Україні.

Звіт

Підсумковий звіт за результатами місії має бути наданий не пізніше двох тижнів після завершення місії.

Додаток 2. Особи, з якими відбулися зустрічі

ДССУ:

Овденко Л.М. – директор департаменту статистики виробництва;

Собко М.М. – заступник директора департаменту статистики виробництва;

М. А. Гірса – начальник відділу статистики капітальних інвестицій та основних фондів департаменту статистики виробництва;

І. М. Кладченко – головний спеціаліст - економіст

О.А. Мислинський – головний спеціаліст - економіст

А. Товченко – методист

Г. Тихонов – методист

Т.Є. Кобзева – начальник відділу статистики інвестицій зовнішньоекономічної діяльності департаменту статистики виробництва

С. П. Карпінська – головний спеціаліст - економіст

О. М. Антонова – головний спеціаліст - економіст

О. М. Фараон – головний спеціаліст - економіст

Науково-технічний комплекс статистичних досліджень:

Оксана Гончар

Команда ПРП:

Ірина Бернштейн, ПРП

Володимир Кузка, асистент ПРП

Світлана Таранова, перекладач